

**Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының
Сукаеш авыл жирлегә Советы
КАРАРЫ**

Зур Сукаеш авылы

№ 18

24 июль 2018 ел

«Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Сукаеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында карар проекты хакында

Жирле үзидарә турында федераль һәм республика законнарындагы үзгәрешләргә бәйле рәвештә

Сукаеш авыл жирлегә Советы карар кабул итте:

1. «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Сукаеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Сукаеш авыл жирлегә Советы карары проекты (1 нче кушымта) кабул итәргә.

2. Әлеге карарны 2018 елның 27 июленнән дә соңга калмыйча. Сукаеш авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге веб-адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет "мәгълүмат-коммуникацион челтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча» урнаштырырга: <http://aznakaevo.tatar.ru>.

3. «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Сукаеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» Сукаеш авыл жирлегә карары проекты буенча 2018 елның 17 августында 16.00 сәгаттә түбәндәге адрес буенча: Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы, Зур Сукаеш авылы, Совет ур., 34 халык алдында тыңлаулар уздырырга.

4. «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Сукаеш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында» карар проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәрмэләр түбәндәге адрес буенча биреләргә мөмкин: Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы, Зур Сукаеш авылы, Мәктәп урамы, 4-2.

5. Катнашкан гавами тыңлаулар үткәрү буенча эшче төркем төзәргә:

- Закирова З.Ж. - Сукаеш авыл жирлегә башлыгы;

- Вәлиева Л.М. - Сукаеш авыл жирлегә депутаты;

- Фәхретдинов Ф.Ф. - Сукаеш авыл жирлегә депутаты

6. гавами тыңлаулар уздыру буенча эшче төркемгә «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Сукаеш авыл жирлегә»

муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кергү турында» карар проекты буенча гавами тыңлаулар уздыруны, кабул итүне, гражданның тәкъдимнәрен исәпкә алуны тәмин итәргә.

7. Законлылык һәм хокук тәртибе мәсьәләләре буенча даими комиссия, гавами тыңлауларда әйтелгән һәм фикер алышу барышында кергән тәкъдимнәрен исәпкә алып, карар проектың эшләп бетерергә һәм чираттагы утырышны карауга кертергә.

8. Әлеге карарның үтәләшен тикшереп торуны законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Рәис

З.Ж. Закирова

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль район "Сукаеш авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставына (2012 елның 25 сентябрдәге 16 номерлы, 05.08.2013 № 12, 22.10.2014 № 29, 2015 елның 30 сентябрдәге 8 номерлы, 03.11.2016 № 20, 2018 елның 17 апрелдәге 8 номерлы карарлар редакциясендә) түбәндәге үзгәрешләргә һәм өстәмәләргә кертергә:

1.1. 6 статьяга түбәндәге эчтәлекле 3 өлешне өстәргә:

«3. Федераль закон һәм (яисә) Татарстан Республикасы законнары нигезендә дәүләт хакимиятенә федераль органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләре жирле үзидарә органнарына, РСФСР башкарма хакимияте органнарының хокукый актларына, федераль башкарма хакимият органнарының хокукый актларына, халык депутатлары Советларының яисә аларның башкарма комитетларының, край, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәр) Советларының, край, өлкә, шәһәр (федераль әһәмияттәге шәһәр) администрацияләренә, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының вәкаләтләре жирле үзидарә органнарына күчкән хокукый актларына, жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар кабул ителгәнчегә кадәр, Россия Федерациясе кануннарына каршы килми торган өлешендә эш иткән очракта. Тиешле хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар үз көченә керткән көннән алып РСФСР башкарма хакимияте органнарының элек кабул ителгән хокукый актлары, федераль башкарма хакимият органнарының хокукый актлары, халык депутатлары Советларының яисә аларның башкарма комитетларының край, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәр) Советларының хокукый актлары, край, өлкә, шәһәр (федераль әһәмияттәге шәһәр) администрацияләре, мондый хокук мөнәсәбәтләре жайга салынган Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының хокукый актлары кулланылмый.

Федераль закон яисә Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре федераль дәүләт хакимияте органнарына яисә Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, РСФСР башкарма хакимияте органнарының хокукый актларына, федераль башкарма хакимият органнарының хокукый актларына, халык депутатлары советларының яисә аларның башкарма комитетларының, край, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәр) Советларының хокукый актларына, край, өлкә, шәһәр (федераль әһәмияттәге шәһәр) администрацияләренә хокукый актларына, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының хокукый актларына, районнарның, шәһәрләренә, районнарның, районнарның, районнарның, поселокларның, авыл Советларының, торак пунктларның жирле администрацияләренә хокукый актларына күчкән очракларда, дәүләт хакимияте органнарына, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә дәүләт

органнарына, дәүләт хакимиятенен федераль органнарына, дәүләт органнарына күчкән муниципаль хокукый актларга, Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенен федераль органнарына, дәүләт органнарына, дәүләт органнарына, дәүләт хакимияте органнарына, Россия Федерациясе дәүләт органнарына, дәүләт хакимиятенен тиешле хокук актларын кабул итүгә каршы килмәгән очракта, Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хокукый актлары үз көченә керә. Россия Федерациясе башкарма хакимияте органнарының элек кабул ителгән хокукый актлары, тиешле хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган Россия Федерациясе хокукый актлары, Татарстан Республикасының хокукый актлары үз көченә керткән көннән алып, башкарма хакимиятенен федераль органнарының хокукый актлары, халык депутатлары советларының яисә аларның башкарма комитетларының, край, өлкә, шәһәр (республика буйсынуындагы шәһәр) администрацияләренен хокукый актлары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының хокукый актлары, районнарның, шәһәрләренен, районнарның жирле администрацияләренен һәм районнарның жирле администрацияләренен жирле Советларының хокукый актлары, поселокларның, авыл Советларының, авыл Советларының, муниципаль хокукый актлары, мондый хокук мөнәсәбәтләре жайга салынмаган муниципаль хокукый актлар жайга салынмаган.».

1.2. «Халыкның жирле үзидарәне турыдан-туры тормышка ашыру һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы рәвешләре» II бүлегендә:

а) түбәндәге эчтәлекле 15.1 статья өстәргә:

«Статья 15.1. Гражданнар жыены

1. Гражданнарның жыены халыкның жирле үзидарәне турыдан-туры тормышка ашыру һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы рәвеш булып тора.

2. Гражданнар жыены жирлек Советы карары белән расланган «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда һәм «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Сукаеш авыл жирлегенә составына керә торган торак пунктларда гражданнар жыенын үткәрүне эзерләү тәртибе турында» Нигезләмәгә ярашлы рәвештә үткәрелә.

3. «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган очракларда гражданнар жыены түбәндәгечә үткәрелергә мөмкин:

1) составына күрсәтелгән торак пункт керткән жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча күрсәтелгән торак пункт күрсәтелгән торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертүгә китерә;

2) муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы вәкаләтләре күрсәтелгән жирлекнең чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә;

3) жирлек Советы вәкаләтләрен гражданнар жыены гамәлгә ашыра торган жирлектә, әгәр сайлау хокукына ия жирлек халкының саны 100 дән

артык кеше тәшкит итсә, жирлек Советы төзелү турындагы мәсьәлә, аның саны һәм вәкаләтләр чоры турындагы мәсьәлә буенча;

4) жирлек Советы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

5) жирлек, шәһәр эчендәге район, федераль әһәмияттәге шәһәр эче территориясе, шәһәр округы составына керүче торак пунктта йә муниципаль район чикләрендә авылара территориядә урнашкан торак пунктта шушы торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

6) жирлекара территориядә урнашкан торак пунктта жирле үзидарәне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча халык инициативасын күрсәтү максатларында;

7) авыл халкы тыгызлыгы түбән булган территориядә яисә аңлаешлы булмаган жирлектә урнашкан жирлектә, әгәр авыл жирлеге халкының саны 100 кешедән артмаса, жирлекне бетерү мәсьәләсе буенча;

8) авыл торак пунктында авыл торак пунктының старостасы кандидатурасын күрсәтү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;

9) авыл торак пунктында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар күрсәтү максатларында үткәрелергә мөмкин.

4. Гражданнарның жыены жирлек башлыгы йә сайлау хокукына ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүче төркем инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

5. Жыенны уздыру инициативасын хуплап жыелырга тиешле имзалар саны сайлау хокукына ия гражданнарның, даими яисә өстенлекле рәвештә яшәүче, торак пункт территориясендә яшәү урыны буенча теркәлгән санының 5 процентын тәшкит итә, әмма 25 имзадан да ким була алмый.

6. Жирлек башлыгы чакырta торган гражданнар жыены жирлек башлыгының карары, инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыены белән билгеләнә, ул жирлек Советы карары белән билгеләнә.

7. Торак пунктта яшәүчеләр гражданнар жыенын уздыру вакыты һәм урыны турында алдан ук хәбәр ителә, муниципаль хокукый акт проекты һәм гражданнар жыенын хәл итүгә чыгарыла торган мәсьәләләр буенча материаллар белән «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Сукаеш авыл жирлеге составына керә торган торак пунктларда гражданнар жыенын үткөрүне әзерләү тәртибе турында» Нигезләмәсендә билгеләнгән тәртип нигезендә алдан ук танышып куялар.

8. Жыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый актлар булып тора, жирлек башлыгы тарафыннан имзалана һәм Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш.»;

б) түбәндәге эчтәлекле «Авыл торак пункты» 19.1 статья өстәргә:
«Статья 19.1. Авыл торак пунктының Староста

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне жирлектә урнашкан авыл торак пунктында хәл иткәндә жирле үзидарә органнарының һәм авыл торак пункты халкының үзара хезмәттәшлеген оештыру өчен авыл торак пунктының старостасы билгеләнергә мөмкин.

2. Авыл торак пунктының Староста Советы тарафыннан билгеләнә, аның составына әлегә авыл торак пункты керә, шушы авыл торак пункты территориясендә яшәүче һәм актив сайлау хокукына ия затлар арасынан авыл торак пункты гражданның жыенын тәкъдим итү буенча.

3. Авыл торак пунктының Староста дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат булмый, хезмәт мөнәсәбәтләрендә һәм алар белән турыдан-туры бәйлә башка мөнәсәбәтләрдә була алмый.

Тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алып, Татарстан Республикасы Законы белән авыл торак пунктындагы староста вазыйфасының башка исеме билгеләнергә мөмкин.

4. авыл торак пунктының старостасы билгеләнә алмый:

1) дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче;

2) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылган;

3) юкка чыгарылмаган яисә юкка чыгарылмаган хөкем ителүе бар.

5. Авыл торак пунктының старостасы вәкаләтләре чоры жирлек Уставы белән билгеләнә һәм кимендә ике һәм биш ел була алмый.

Авыл торак пунктының старостасы вәкаләтләре составына әлегә авыл торак пунктының гражданның жыены тәкъдиме буенча, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешенә 1 - 7 пунктларында билгеләнгән очрактарда жирлек Советы карары буенча вакытыннан алда туктатыла.

6. Авыл жирлегендә үзенә йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен:

1) авыл торак пунктында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

2) халык белән, шул исәптән гражданның жыеннарында, жыелышларында, конференцияләрендә катнашу юлы белән хезмәттәшлек итә, мондый чаралар нәтижеләре буенча мөрәжәгать һәм тәкъдимнәр жиберә, шул исәптән жирле үзидарә органнары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле муниципаль хокукый актлар проектлары рәвешендә рәсмиләштерелгән затлар;

3) жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча авыл торак пункты халкына мәгълүмат бирә, шулай ук аларны жирле үзидарә органнарынан алынган башка мәгълүматка житкерүдә ярдәм итә;

4) жирле үзидарә органнарына гавами тыңлаулар һәм ижтимагый фикер алышулар оештыруда һәм уздыруда, аларның нәтижеләрен авыл торак пунктында халыкка игълан итүдә ярдәм итә;

5) жирлек Уставында һәм (яисә) жирлек Советының норматив хокукый актында Татарстан Республикасы законы нигезендә каралган башка вәкаләтләрне һәм хокукларны гамәлгә ашыра.

7. Эшчәнлек гарантияләре һәм авыл торак пунктының старостасы статусының башка мәсьәләләре Татарстан Республикасы законы нигезендә жирлек Уставы һәм (яисә) жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнергә мөмкин.

в) 20 статьяның 3 өлешендәге 1 пункттын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

Казан шәһәре Уставын Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарға, Татарстан Республикасы Конституциясенә туры китерү максатыннан әлеге норматив хокукый актлар нигезләмәләрен төгәл кабатлау формасында әлеге Уставка үзгәрешләр кертү очрактарыннан тыш, әлеге Устав проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карары проекты;

1.3. «Жирлек башлыгы урынбасары» 43.1 статьясын түбәндәге эчтәлекле тулыландырырга:

«Статья 43.1. Жирлек башлыгы урынбасары

1. Жирлек башлыгы тәкъдиме белән жирлек советы депутатлары арасынан жирлек башлыгының урынбасары сайлана.

2. Жирлек башлыгы урынбасары, әгәр жирлек Советы тавыш бирүнең башка тәртибен билгеләмәсә, ачык тавыш бирү юлы белән сайлана.

3. Әгәр жирлек Советы депутаты, жирлек Советы депутатларының билгеләнгән санының яртысынан күбрәге аны хуплап тавыш бирсә, жирлек башлыгының сайланган урынбасары булып санала.

4. Жирлек башлыгы урынбасары жирлек Советы Регламентында билгеләнгән вазыйфаларны бүлү нигезендә жирлек башлыгы йөкләмәләрен үти, ә аның вакытлыча булмавы (авыруга яисә отпускка бәйлә) яисә үз бурычларын үтәү мөмкинлеген булмау йә вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату очрагында жирлек башлыгы вазыйфаларын башкара.

5. Жирлек башлыгы урынбасары үз вәкаләтләрен үз вәкаләтләрен үз вәкаләтләре таркалмаган нигездә гамәлгә ашыра.

6. Жирлек башлыгы урынбасарының вәкаләтләре шушы Уставның 39 статьясында каралган нигезләр буенча вакытыннан алда туктатыла.

7. Жирлек башлыгының урынбасары жирлек башлыгы инициативасы буенча яисә депутатлар төркеме таләбе буенча жирлек Советы депутатларының билгеләнгән санынан кимендә өчтән бере санында кабул ителә торган жирлек Советы карары буенча вазыйфасыннан теләсә кайсы вакытта чакыртып алынырга мөмкин. Жирлек башлыгы урынбасарын чакыртып алу турындагы карар жирлек Советы депутатларының билгеләнгән санынан күпчелек тавыш белән кабул ителә.»

1.4. 54 статьяны түбәндәге редакциядә бирергә:

«Статья 54. Жирлек башлыгына һәм жирлекнең башка вазыйфаларына бирелә торган социаль һәм башка гарантияләр

1. Жирлек башлыгы һәм жирлекнең башка вазыйфалары затлары эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06

октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы депутаты, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре турында» 2009 елның 12 февралдәгә 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм жирлек Советы карарлары нигезендә билгеләнә.

2. Жирле бюджетлар акчаларын тотуны күздә тоткан өстәмә социаль һәм башка гарантияләр «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 40 статьясындагы 5.1 өлеше нигезендә даими нигездә депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы затларга карата билгеләнә.».

1.5. 65 нче статьяда:

а) 65 статьяның 3 өлешенә түбәндәгә эчтәлекке ике һәм өч абзацлар өстәргә:

«Жирле үзидарә органнары арасында төзелгән муниципаль хокукый актны яисә килешүне рәсми бастырып чыгару аның тулы текстын жирлектә таратыла торган вакытлы матбугат басмасында беренче бастырып чыгару булып санала.

Муниципаль хокукый актларны һәм килешүләргә рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирле үзидарә органнары шулай ук «Интернет» челтәре басмасыннан файдаланырга хокуклы. Муниципаль хокукый актның тулы тексты рәсми челтәр басмасында басылып чыккан (урнаштырылган) очракта аңа карата басмада күләмле график һәм табличный кушымталар басмада китерелмәскә мөмкин.»;

б) 6 өлештә «жирлек башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау турында» сүзләреннән соң «жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләрдән» сүзләрен өстәргә.

1.6. 74 статьяның 2 өлешен түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданның бер тапкыр бирелә торган түләүләрен кертү һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенә 4.1 пунктында, гражданның жыенында каралган очракларда.».

2. Әлеге карарны законда билгеләнгән тәртиптә дәүләт тарафыннан теркәү уздыру өчен юлларга.

3. Әлеге карарны дәүләт теркәвенән соң, Сукаеш авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында түбәндәгә веб-адрес буенча Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында урнаштыру юлы белән: <http://pravo.tatarstan.ru>, түбәндәгә веб-адрес буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында: <http://aznakyevo.tatarstan.ru>

4. Өлеге карарның үтөлешен тикшереп торуны законлылык, хоқук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.
